

GRECSÓ KRISZTIÁN

Lány a szomszédból

„Lejönni a szerről, lejönni a szerről”, fél év csikorgó depresszió után úgy ismételtetem magamban ezt a varázsigének szánt mondatot, mintha valóban drogos lettem volna. Pedig csak felejteni akartam. Egy talányosan szép kecskeméti lány törte ketté egyetlenista éveim, szinte keleties, mandulavágású szemei voltak – és bizonyosan vannak is. Sűrű, gesztenyebarna haja volt, és ha nevetett, egy izgalmas forradás, egy babatenyérnyi heg táncolt a nyakán. Egy régi karambol sebének „emléktetoválása” volt, Isten kegyelmét mutatta, hogy nem az ütőérnél fúródott a nyakába az alatta szilánkosra tört autó valamelyik elszabadult alkatrésze. Fiatalabb volt nálam, de két évvel fölöttem járt, és nem érdekelték a sznob programok, a kortárs írók meg a füstös, lassú felolvasóestjeik, a Móra kollégium esti büféje, a Bárka kocsma italmérős, jobb oldala, a régi Béke tanszék, a magamfajta bölcsészek oly’ kedves elfoglaltságai. Tanult és szórakozott. Magazinszerkesztő koromban úgy címkézték ezt a nőtipust, „lány a szomszédból”. Akkoriban azokat volt szokásban így nevezni, akik nem hidegen és rémisztően, hanem szelíden és biztatón szépek, nem harsányak, valamiért mégis kitűnnek, és az átlagosan gyáva fiúk is meg merik szólítani őket. Viktória valóban „biztatón” volt szép, és mindig udvarolt is neki valaki, törődtek a fiúk, figyelték, vágtyák, mint keselyűk a fáradó testet. Én is csak egyszer láttam meg az évfolyamtársam albérletében, és többé nem tudtam kiverni a fejemből.

Kilenc szűk hónapig elviselt, és egy kicsit, talán mert én olyan odaadón szerelmes voltam belé, viszonzta is az érzéseim, de hamar idegesíteni kezdte a buzgóságom. Ő volt az első, akivel védőháló nélkül játszottam, aki mellett nem gyűjtöttem tartalékokat, nem tartottam zárva szívkamrákat, nem taktikáztam, nem védtem magam. Hiba volt, ez hamar kiderült, és az is, hogy védtelennek lenni nem gyorsan múló állapot. A közös albérletünkből zokogva, a számat véresre harapva költöztem el, amitől azt reméltem, hogy gyógyír lesz a bajra. Az Eötvös kollégium, az új környezet, a koedukáltság, a kalandok könnyű lehetősége segít majd. De csak vagdalóztam és sebeket ejtettem, másokon és magamon, nem segített se a társas, se a valódi magány. Bárhová mentem, én mindenütt ott voltam velem, a temérdek fájdalmammal és önsajnálatommal. Viki előtt legfeljebb hetekig bánkódtam valaki után, ő mutatta meg – akaratlanul, mégis minden addigi tanítómnál sikeresebben –, mennyire nem ismerem a saját vágyaim, a bennem tomboló pokoli erőket, hogy milyen vakon mértem föl a lehetőségeimet.

Fél év telt el a szakítás óta, a sóvárgás nem enyhült. Ha korábban azt mondták volna nekem, egy év, mire kiheverem, abban a percben szabadra nevettem volna

magam. De akkor, hat hónap sikertelen önterápia után még az esztendő is kevésnek tűnt. „Lejönni a szerről”, ismételtettem a zuhany alatt, előadásokon, vagy amikor vágtattam az Iskola utcán, mert mindig mindenhová rohantam, mintha percben fizetnék az életem. És tényleg úgy gondoltam Vikire, mint valami gyilkos szerre, gyűlöltem és félttem tőle, feldolgozhatatlan volt, hogy szabad, nem árnyékolom be minden percét, hogy nem számítok neki. Ő nem mindent hozzám képest csinál, miközben én úgy élem az életem, hogy azt képzelem, lát, sőt, mindig engem néz. Úgy beszélek, teszem magam, igazgatom az életem ráncait, hogy neki tessen. De ő régen kikapcsolta ezt az adást, és őszintén szólva, egyetlen nézőm sem maradt: nem volt kinek alakoskodni.

Tanév vége volt, jött a nyár, a magányosok egyik legkomiszabb évszaka, talán csak az ősz, a tavasz és a tél tud még ilyen rossz lenni, ha nem szeretik az embert. De a nyár valamiért mégis más, mert a nyár örökké alakoskodik és pózol, ilyenkor az is boldognak látszik, aki ősszel, rántáskavarás közben megbánja az ifjúságát. A vízpart, a lengén fedett testek, a fesztiválok fű- és giroszszaga, jólesően csak azoknak csiklandozza a lelkét, akik nincsenek egyedül.

Fülledt, levegőtlen este volt, vártam, hogy végre jöjjön a vihar, de csak a villámok szikrázták be a fátyolos szegedi eget. Nem bírtam tovább a kollégiumban maradni, elindultam, céltalanul és fáradtan lődörögtem a méla belvárosban, vizsgaidőszakban és nyáron meglepően hallgatag tud lenni a Tisza-part élveteg Párizsa. A Mars téri piac bódéi között egy katonai sátorból szigorú lakodalmas zene szólt, és emberek üvöltöztek. De az én kopasz magányomnál még az a vásári forgatag is jobbnak látszott, és úgy gondoltam, minél távolabb vagyok az egyetemista kulisszáktól, annál kevesebbet gondolok majd Vikire. Vettem egy pohár olcsó sört, az akkori szememnek korosnak látszó emberek mulattak bent, nyilván fiatalabbak voltak, mint én most, de akkor még öröknek látszott az ifjúság zöld vadonja, férfiak forgatták a nők derekát, mint falun szokás, ismerős volt minden: a szag, a nóták, a mozgás trehányasága, a fogatlan nevetések.

A sátor sarkában, a kopár színpad mellett Viki két évfolyamtársa üldögélt elesetten, falusi lányok, valahonnét a Kiskunság homokdűnéi közül. Gúnyolódtam velük, hogy tán a hazai életük díszes napjaira készülnek ezen a szívmengető helyen. Azt hittem, felhúzzák az orrukat, de harapósan, ugatva nevettek velem, valahogy úgy, mint aki mindjárt sírni kezd, de nem fordult át, pedig valóban az utolsó estéjük volt. Másnap számukra elfoszlott a szegedi ábránd, hogy mindig csak más öregszik meg, mi nem, a város lassan elmosódott, mint egy foszlásnak indult délibáb. Az egyetemista lét végével a szabadság minden vászna szétszakadt.

A nevükre nem emlékszem, de a fekete lány kacagós volt, metszőn okos, harsány és kövér, a szőke meg szigorú, ösztönös és feltűnően csinos. Utóbbit várta otthon a vőlegénye, az előbbi a magányos pedagógusévekre hangolódott, csípős és szellemes önirónival. Sokat ittunk együtt, táncoltunk és neveltünk, aztán egyszerre a szőke lány azt mondta, „menjünk!”, és a kollégiumuk felé mutatott. Nem tiltakoztam, mert

elmúlt a szeméből a fáradtság. Azt javasolta, legyen ez egy „szerencsekerekes” búcsúeste. Azzal fogok szerelmeskedni, akinek nincs otthon a szobatársa. Arra gondoltam, hogy ha egy kicsit is szeret engem az Isten, akkor a szőke lány szobatársa kóborol még a szögedi éjszakában, de Isten mindig másképpen szeret minket, mint ahogy mi várjuk. És általában – legalább hosszú távon – neki lesz igaza. A fekete lány elmosolyodott, és talán tudták is, hogy így lesz, hogy a szőke hűséges marad bogárszemű vőlegényéhez, én meg a fekete lánnyal búcsúztatom el az ifjúságát.

Olyan sok áradó figyelmet kaptam tőle, olyan kérlelhetetlenül gúnyolta és szeretete az ő ágyába is magammal vitt önsajnálatomat, hogy hajnalra, mire végképp kimerültünk, és az utolsó cigit is elszívtuk, kicsit könnyebb lett.

Ereszkedtem haza a kápráztató alföldi hajnalban, és nem közvetíttem az életem, nem beszéltem magamban Vikihez. Még fél év kellett, ahogy ígérték, még hat hónap, hogy ne gyűlöljem se őt, se magam, hogy feldolgozzam mázsányi mondatait, hogy nem is ismerem őt, és hogy nem olyan, mint amilyennek látni és láttatni akartam, hogy ő csak egy lány a szomszédból. Addigra megbocsátottam magamnak, hogy védtelenül hagytam a szívem, és hogy azért hagyott el, mert én, botor más szerettem benne, helyette.

Évek múlva összefutottunk, műfordító lett belőle, németül publikált tanulmányokat, szabad volt és reménytelenül, jókedvűen sznob. „Tévedtem”, mondta, „neked volt igazad, én nem ismertem magam.” Aztán talán bocsánatkérően, talán csak zavarában elmosolyodott.